

Nr. 12(134)

BAZŪNE

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2022. gada 5. decembris

GLEZNAS SKOLĒNU ACĪM

Gunta Bite

Avīzītes «Bazūne» redaktore

2022. gada 8. augustā notika manas personālizstādes «Mana paralēlā pasaule» atklāšana Latvijas Neredzīgo bibliotēkā Rīgā. Izstādē bija izstādītas 27 uz dažāda materiāla gleznotas gleznas ar tām pievienotu sajūtu dzeju, kas sarakstīta laika periodā no 1992. līdz 2022. gadam. Astonas no gleznām bija gleznotas un dāvinātas kādam man tuvam cilvēkam. Uz izstādes laiku viņi man gleznas aizdeva. Rīgā izstāde pabija divus mēnešus, lai pēc tam uz mēnesi viesotos Staiceles pilsētas bibliotēkā. Nu izstāde ir atgriezusies pie manis un visi mani mīlie cilvēki ir saņēmuši atpakaļ savas gleznas.

Kamēr izstāde atradās Rīgā, to apmeklēja arī skolēni no Rīgas Strazdumuižas vidusskolas — attīstības centra kopā ar izglītības metodiķi Dzintru Pokuli un latviešu valodas skolotāju Jolantu Junaku. Skolēnu uzdevums bija aplūkot izstādi, atrast vienu gleznu, kas uzrunā visvairāk un uzrakstīt domrakstu ar paša izdomātu stāstu par notikumu, kas viņaprāt gleznā attēlots.

Rezultātā saņēmu desmit skolēnu darbus. «Kopumā atsauksmes no skolēniem bija ļoti jaukas — viņus piesaistīja gleznu nesamākslotība un spilgtās krāsas. Arī dzeja patika,» saka skolotāja Jolanta.

Visi skolēnu darbi mani aizkustināja un raisīja pārdomas. Daži darbi manī radīja tik

lielu interesi par rakstīto, ka biju gatava prasīt turpinājumu. Citi — saglabāja intrigu par autora noslēpumaino vēstījumu, kurā nekas nebija pateikts priekšā, ļaujot lasītājam pašam pieņemt lēmumu. Diviem autoriem izstādē redzētais raisījis poētiskas domas, kā rezultātā tapuši vairāki dzejoļi.

Lasot kāda autora dzejoļa pēdējo pantīnu:

[..]

Naktī stāvu ezermalā, redzu mēness

gaisma viz.

Sekoju tai vīzī, līdz es beidzot redzu

sevi.

Brīžiem tā kā pasmaidu, brīžiem mazliet

iesmejos.

Sirds sāk runāt saviem vārdiem, nevis

kāda — ideāliem.

/Autors iedvesmojies no gleznas

«Zilā Mēness Bruņinieks»/

es atcerējos savas ilgstoši slēptās sajūtas, kad dzirdēju par sevi sakām: *tu esi pārāk emocionāla vai tavs rakstītais ir pārāk emocionāls*, jo es neatbilstu kaut kādiem nerakstītiem ideāla cilvēka nosacījumiem.

Arī stāsta «Televizors glezna» autors ir sajutis manas emocijas, vērojot gleznu «Būt brīvai». Viņš raksta: «*Sieviete [..] grib atbrīvoties no darbiem un atpūsties pludmalē. Māksliniekiem ir vajadzīga atpūta.*» Un viņam ir taisnība. Ir brīži, kad gri-

bas vienkārši paņemt vīnu, atlaisties jūrmalas smiltīs un vairs ne par ko nedomāt, ne par ko neuztraukties. Vienkārši būt brīvai no dzīves tīmekļiem. Paldies, ka mani sadzirdēji!

Un tad vēl bija vairāki literāri stāsti, kas tapuši gleznu iespaidā. Viens darbs mani īpaši aizrāva. Tas bija Leldes Ķempeles stāsts «Pilnmēness mežs». Tajā aprakstītie notikumi ir pilni ar noslēpumu, maģiju un gatavību cīnīties.

«[..] Viņa apsēdās kādā ēnainā zāles laukumā zem lielas egles, ļaujot savam mazajam augumam nozust zem egles ēnām. Viņa atglauda savus garos tumšos matus no sejas, kas mēnessgaismā izskatījās krita bāla, un paskatījās augšup. Starp koku galotnēm bija redzams spožs pilnmēness, kas deva mežam naksniņu un nedaudz biedējošu gaismu.

Pavērusies apkārt, Alise beidzot saprata, kur atrodas. «Pilnmēness mežs!» Alise nodomāja, aplūkojot apkārt stāvošos kalnus un garos kokus. Ne velti šo sauca par Pilnmēness mežu. Tas pilnmēnesī izskatījās tik vareni! Pilsētā par mežu kļīst visdažādākie nostāsti. Visbiežāk dzirdētais ir par pilnmēnesī dzirdamo neparasto gaudošanu norā, ka šajā mežā dzīvo neparasti, ļauni un plēsīgi vilki. Nevien no pilsētas iedzīvotājiem mežā nesper ne soli. Pat dievas laikā pilsētnieki mežam iet ar līkumu. Alise vienmēr šo mežu ir apbrīnojusi, taču nekad tajā neuzdrošinājās iet. Vecmāte tika viņai stāstījusi par to. Šis mežs esot bijusi vienīgā vieta, kur viņa jutusies kā mājās. Alise bija vienīgā, kura dzirdēja šos stāstus. Ak, kā viņai pietrūka vecmāmiņas. Alisei vecmāmiņa bija vienīgais cilvēks, kas viņai ticēja. Vienīgā, kas zināja, ka Alise nav traka, bet gan īpaša. Īpaša ar savām burvju spējām. [..]»

Izlasījusi stāstu, gribēju iesaukties: «Lelde, kas notika tālāk?». Stāsts ir aizraujošs un tam varētu būt nākotne. Tāpēc

ļoti ceru, ka Lelde šo stāstu turpinās un kādreiz es to izlasīšu pilnībā.

Savukārt Denisa Cvetkova stāsta «Cilvēka tuvākais un labākais draugs» nobeigums mani pārsteidza. Tā kā Deniss bija iedvesmojies no Servisa suņu biedrības TEODORS kinoloģei Zaigai Kļaviņai veltītās gleznas, kurā attēlots suns-pavadonis Feja, tad gaidīju, ka stāsta noslēgumā suns Džumšuts arī kļūs par pavadoni. Tomēr tā nenotika! Viņš gan kļuva par servisa suni, taču ne par pavadoni. Un tieši tas piešķīra stāstam plašumu. Deniss ļoti precīzi aprakstīja suņa un cilvēka savstarpējās attiecības. Tāpēc nepameta sajūta, ka autoram pašam arī mājās ir suns, kurš viņam ir labākais draugs.

«Džumšuts katru rītu modināja saimnieku uz darbu un katru nakti gulēja blakus saimnieka gultai, sargājot viņu. Katru darbadienas rītu saimnieks cēlās, pabaroja suni, taisīja sev brokastis, izdarīja visu nepieciešamo un, dodoties uz darbu, atvadījās no suņa, paspiežot ķepu. Savukārt, kad saimnieks tuvojās mājām, Džumšuts juta to, un vienmēr gaidīja saimnieku pie durvīm. Ienākot mājās, suns priecājās, lekdams virsū saimniekam, savukārt, saimnieks paspieda viņam ķepu, samīloja un devās uz mežu staigāt ar suni.»

Par ko īsti Džumšuts stāsta noslēgumā kļuva, varēsiet izlasīt paši, jo visus deviņus darbus esam publicējuši šīs avīzītes literārajā pielikumā. Tur varēsiet lasīt arī kādu visnotaļ neviennozīmīgu K. Rižā stāstu, kas radies iepriekšminētās gleznas iespaidā.

Stāsts «Draugs, kurš nenodos» rakstīts kādas būtnes personā, kura sastop citu sākumā melnu, pēc tam rudu būtni. Šo stāstu lasīju divas reizes. Tas uzrakstīts ļoti interesantā un saistošā veidā un tomēr... Arī pēc otrā lasījuma, es paliku domīga. Kas tad īsti ir šī būtne? Vai kaķis?

«[..] Nopietni, nesaprotu, ko es izdarīju ne tā, lai gluda g. pieliktu man palīgu.

Viss būtu labi, ja melnais nezvērs vien tik staigātu un darītu savus pienākumus. Es nesūdzos, jo nekad tā nedaru, bet kāpēc viņš dzīvo vienā mājā ar mani un saimnieku, jo pat šeit ilgi dzīvojošie ragainie strādnieki, nedzīvo ar mums, bet šīs gan.

Pats kaitinošākais ir tas, ka viņš guļ daudz lielākā un, man šķiet, mīkstākā vietā nekā es un kad ēd, apēd 3 reiz vairāk nekā es. Nesaprotu, ar ko viņš ir tik īpašs. Protams, varētu domāt, ja viņš ir tik nekautnīgs un kaitinošs, kāpēc es neesmu jau sen sadevis, šeit arī rodas tā nelielā problēma, ka viņš ir lielāks jeb resnāks, tāpēc viņš ir stiprs, lai gan, ja viņš būtu tikpat liels kā es, es jau sen būtu parādījis, kurš šeit ir galvenais. [..]»

Stāsta struktūra liek lasītājam pārlasīt tekstu un analizēt to, lai atrastu atbildes uz jautājumiem, nevis vienkārši nolikt to ma-

lā. Tas ir kā meklēt atminējumu. Mani tas ļoti aizrāva, ka iesaistīju stāsta analizē pat meitu. Un tomēr. Mēs tā arī neuzzinājām, vai mūsu minējums ir pareizs. Aicinu arī jūs to izlasīt un padomāt.

Ikvienā dzejolī un stāstā jaušams radošums un plaša pasaule. Liels prieks redzēt, ka manas gleznas iedvesmojušas skolēnus šīm radošajām izpausmēm. Es ceru, ka esmu iedrošinājusi arī viņus nebaidīties ielaist savā «paralēlajā pasaulē» cilvēkus.

Paldies skolēniem par darbiem. Tie ir lieliski! Paldies skolotājām, ka devāt iespēju autoriem izpausties un parādīt savu radošumu. Visiem jaunajiem autoriem esmu sagatavojusi Ziemassvētku dāvanas, no kurām trīs būs īpašas, jo šo autoru darbi manī raisīja īpašas sajūtas un pārdomas.

Novēlu visiem priecīgus Ziemassvētkus un Laimīgu 2023. gadu!

BIBLIOTĒKAS ZIŅAS

NOSLĒDZIES DARBS PIE KRĪZES BUKLETA

Vineta Bīte

Braila raksta nodaļas korektore

Kā jau rakstīju «Bazūnes» augusta numurā, Latvijas Neredzīgo bibliotēka sadarbībā ar Viegļās Valodas aģentūru un Aizsardzības ministriju (AM) strādāja pie papildinātā bukleta «Kā rīkoties krīzes gadījumā» tulkošanas vieglajā valodā. Tagad darbs ir pabeigts. Buklets lasīšanai un lejupielādei ir pieejams bibliotēkas mājaslapā www.neredzigobiblioteka.lv un AM portālā Sargs.lv. Pēc pieprasījuma bibliotēka veiks šī izdevuma drukāšanu papīra formātā palielinātā drukā vai Braila rakstā.

Viena no konsultantēm tulkošanas procesā Viegļās Valodas aģentūras vadītāja Irīna Meļņika norāda: «Mūsdienų sabiedrībā ir neprecīzs priekšstats par vieglo valodu, domājot, ka teksti tajā vajadzīgi tikai

cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem. Patiesībā laikā, kad apkārt ir tik daudz informācijas un cilvēkiem ir bailes kaut ko svarīgu palaist garām, ziņas ja ne vieglajā, tad vismaz vienkāršajā valodā daudziem no mums atvieglo sarežģītu tekstu uztveri.» Tāpēc nav jākaunas pieprasīt svarīgu informāciju vieglajā valodā.

Atskatoties uz tulkošanas darbu, jāteic, ka tas ir bijis ļoti sarežģīts un darbietilpīgs process, kas kopumā prasījis sešu mēnešu darbu ar neskaitāmām konsultācijām gan pie Viegļās Valodas aģentūras speciālistiem, gan pie Aizsardzības ministrijas ekspertiem. Nav iespējams tulkot tekstu, kas tulkotājam pašam nav saprotams. Grūtības sagādāja, piemēram, šāds teikums: «Palīdzi būvēt aizsardzības fortifikācijas, pretmobilitātes šķēršļus un civilās aizsardzības infrastruktūru». Tikai pēc konsultā-

cijām ar AM, vieglajā valodā tas ieguva šādu tulkojumu: «Atbalsti ugunsdzēsējus, policistus un karavīrus», jo minētie speciālisti vajadzīgā brīdī pateiks, ko un kā cilvēkam darīt vai nedarīt.

Svarīgi bija arī pieņemt lēmumu, kurus norādījumus iekļaut bukletā, bet kurus svītrot. Tā kā mērķauditorija ir visplašākā, tad tajā ir arī cilvēki, kuri nespēj adekvāti uztvert norādījumus un atbilstoši rīkoties, neapdraudot paši sevi un citus. Tādējādi tulkojami savā ziņā uzņemamas atbildību par tekstu, ko tajā atstāj. Piemēram: ja seniors vai cittautietis sapratis, kas domāts ar ieteikumu «krīzes situācijā palīdzi tuviniekam», tad personai ar intelektuālās attīstības traucējumiem šādā brīdī vispirms ir jāspēj tikt galā pašam ar sevi, nevis mēģināt palīdzēt citiem. Savukārt ieteikumi — «ziņot par aizdomīgām personām» vai «kavēt ienaidnieka transporta kustību» ir ļoti plaši interpretējami. Kādam aizdomīgs var šķist kaimiņš, bet citam «transporta aizkavēšana» varētu nozīmēt mesties priekšā mašīnai.

Atgādinu, ka vieglajā valodā nevar izmantot sarežģītus terminus, tādus kā: fortifikācija, pretmobilitātes šķēršļi, improvizēto spridzekļu atspējošana, dezinformācija, agresorvalsts. Tāpēc tos aizvietojam ar citiem vārdiem vai formulējumiem. Tomēr bukletā bija arī vārdi, bez kuriem nevarēja iztikt, tāpēc tos skaidrojam papildus. Piemēram, tādus vārdus kā: krīze, evakuācija, atbildīgie dienesti, izdzīvošanas sega, saziņa. Pat vārdu «guļammaiss» skaidrojam, jo bija jāņem vērā, ka atsevišķi

cilvēki ar intelektuālās attīstības traucējumiem varbūt nezina, kas tas ir.

Izdevumos vieglajā valodā liela nozīme ir ilustrācijām. Lielu daļu no bukletā ievietotām ilustrācijām ir fotografējusi vai zīmējusi mana kolēģe Gunta. Piemēram, lai būtu saprotams «vismaz 2 sienu» noteikums, Gunta uzzīmēja viegli saprotamu grafiku.

Nemot vērā to, ka vieglajā valodā vārdu lietojums ar lielajiem burtiem nav pieļaujams, jo to grūtāk uztvert, tad vajadzēja pārtaisīt arī tekstus uz bukleta vāka. Šeit jāsaņem lielu paldies AM Militāri publiskās informācijas nodaļas vecākajai referentei Vinetai Žilinskai par konsultācijām un operatīvo darbu ar nepieciešamo izmaiņu veikšanu un saskaņojumu. Paldies arī nenogurstošām vieglās valodas konsultantēm Irīnai Melņikai un Guntai Ančai par noderīgām konsultācijām un divām tulkoto tekstu validācijām jeb testēšanām mērķauditorijās. Kā norāda Irīna: «*Ja tekstus sapratis cilvēki ar intelektuālās attīstības traucējumiem, tad to sapratis arī pārējā vieglās valodas mērķauditorija.*» Šo AM bukletu testēja divas organizācijas: biedrība «Rīgas pilsētas «Rūpju bērns»» un Sociālās rehabilitācijas un aprūpes centrs «Saule».

Paldies visiem, kas piedalījās Aizsardzības ministrijas informatīvā bukleta «Kā rīkoties krīzes gadījumā» tulkošanā un testēšanā vieglajā valodā.

Lai jums visiem mierpilns šis Adventa laiks!

The logo for Bazūne, featuring the word 'Bazūne' in a stylized, handwritten font with a graphic element above it.

**Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas
bezmaksas avīzīte**

Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā *Digitālā bibliotēka*

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Par publikācijām atbildīgi paši autori.

Bazūne

2022. gada 5. decembris

LITERĀRAIS PIELIKUMS

Ievadam

2022. gada 8. augustā notika manas personālizstādes «Mana paralēlā pasaule» atklāšana Latvijas Neredzīgo bibliotēkā Rīgā. Izstādē bija izstādītas 27 uz dažāda materiāla gleznotas gleznas ar tām pievienotu sajūtu dzeju. Astonas no gleznām bija veltījuma gleznas, kas gleznotas un dāvinātas kādam man tuvam cilvēkam. Uz izstādes laiku viņi man gleznas aizdeva. Rīgā izstāde pabija divus mēnešus, lai pēc tam uz mēnesi viesotos Staiceles pilsētas bibliotēkā. Nu izstāde ir atgriezusies pie manis un visi mani mīlie cilvēki ir saņēmuši atpakaļ sev veltītās gleznas.

Kamēr izstāde atradās Rīgā, to apmeklēja arī skolēni no Rīgas Strazdumuižas vidusskolas — attīstības centra kopā ar izglītības metodiķi Dzintru Pokuli un latviešu valodas skolotāju Jolantu Junaku. Skolēnu uzdevums bija aplūkot izstādi, atrast vienu gleznu, kas uzrunā visvairāk un uzrakstīt domrakstu ar paša izdomātu stāstu par notikumu, kas viņaprāt gleznā attēlots. Rezultātā esmu saņēmusi desmit skolēnu darbus. *«Kopumā atsauksmes no skolēniem bija ļoti jaukas — viņus piesaistīja gleznu nesamākslotība un spilgtās krāsas. Arī dzeja patika,»* saka skolotāja Jolanta.

Visi darbi mani aizkustināja un raisīja pārdomas. Daži manī radīja tik lielu interesi par rakstīto, ka biju gatava prasīt turpinājumu. Citi — saglabāja intrigu par autora noslēpumaino vēstījumu, kurā nekas nebija pateikts priekšā, ļaujot lasītājam pašam pieņemt lēmumu.

Lai arī jūs, mīlie «Bazūne» lasītāji, varētu ieskatīties jauno autoru pārdomās par gleznās redzēto, publicējam visus desmit darbus. Diemžēl daļa skolēnu gribēja palikt anonīmi.

Gunta Bite
Izstādes «Mana paralēlā pasaule» autore

**Rīgas Strazdumuižas vidusskolas — attīstības centra
skolēnu sacerējumi
pēc viesošanās Guntas Bites literāri gleznieciskajā izstādē
MANA PARALĒLĀ PASAULE**

Skolēns, 11. klase

Iedvesmojoties no «Zilā Mēness Bruņinieka»

Manās acīs sapņi zogas!
Tastatūrai vairs nejūtu pogas.
Ekrānos redz perfekto,
Sirdī abstrakto vai aizliegto.

Dienā esam kūmiņi bez dvēsles,
Naktī sirds lej kvēles tā kā mīlētākās vēlmes.
Saules gaisma apžilbina, visus mūs apdullina.
Redzam visu pārāk skaidri: vārdus tā kā lodes raidi.

Naktī stāvu ezermalā, redzu mēness gaisma viz.
Sekoju tai vīzīgai, līdz es beidzot redzu sevi.
Brīžiem tā kā pasmaidu, brīžiem mazliet iesmejos.
Sirds sāk runāt saviem vārdiem, nevis kāda – ideāliem.

IESIM TĀLĀK

Pārlejas pār debesīm tumsa,
Spīd mākoņi ar stariem tik siltiem,
Vējš matiem cauri lēni dejo,
Mūsu domas saulrietā klejo.

Vai no saules tas sārtums?
Kas vaigus tikai maigi pārklāj.
Vai no saules tas siltums?
Kas apskauj mani kā mīlums.

Bet kad saule aiz ūdens zudīs,
Vai līdzī tā ņems to sārtumu,
To siltumu un visnotaļ tevi?
Iesim ar tumsu! Un roku tu man devi.

MELLENES

Vai tā ir mellene?
Tik daudz to groziņā ir.

No ārpuses visas tik skaistas,
Vienkārši gribas uzreiz visas.

Bet tikai iekožoties uzzināsi.
Tikai tad redzēsi, kas iekšā slēpts.

Grozā pilns ar saldām tām,
Bet ik pa laikam rūgta tiek.

Nieks vien, gan jau pārdzīvošu,
Tāpat grozā vēl daudz labu.

Un tik ņem un ņem un ēd,
Un pirksti tumšāki tik paliek.

Bet kā pēc tam nomazgāt,
Kad groziņš paliks tukšs?

CILVĒKA TUVĀKAIS UN LABĀKAIS DRAUGS

Dažus gadus atpakaļ viens jaunie-
tis pārvācās dzīvot no laukiem uz pil-
sētu. Tā kā jauneklis pilsētas dzīvoklī
dzīvoja viens pats, viņš izlēma, ka va-
jag iegādāties suni, lai nebūtu vientuļi
un garlaicīgi, jo pilsētā viņam bija maz
pazīstamo un draugu.

Pienāca brīdis, kad jaunie-
tis iegā-
dājās mazu kucēnu. Kucēns tika no-
saukts par Džumšutu. Atvests mājās
kucēns sāka skraidīt un pētīt jauno,
omulīgo dzīvokli. Vēlāk suns atrada stū-

ri, kas bija sagatavots viņam. Tajā atradās divas blodas: ar ūdeni un
ēdienu, kā arī mīksta, silta un ērta gulamvieta. Džumšuts sāka pierast
pie jaunā dzīvokļa un saimnieka, un bija laimīgs. Saimnieks sāka
Džumšutam mācīt komandas un vest uz suņu skolu, lai suns būtu ne
tikai mīļš, bet arī paklausīgs un gudrs. Džumšutam padevās pildīt
komandas, jo pēc to izpildes viņam deva gardumu. Beigās Džumšuts
iemācījās daudz komandu, un bija ļoti gudrs, paklausīgs suns.

Džumšuts katru rītu modināja saimnieku uz darbu un katru nakti
gulēja blakus saimnieka gultai, sargājot viņu. Katru darbadienas rītu
saimnieks cēlās, pabaroja suni, taisīja sev brokastis, izdarīja visu ne-
pieciešamo un, dodoties uz darbu, atvadījās no suņa, paspiežot ķepu.
Savukārt, kad saimnieks tuvojās mājām, Džumšuts jūta to, un vien-
mēr gaidīja saimnieku pie durvīm. Ienākot mājās, suns priecājās, lek-
dams virsū saimniekam, savukārt, saimnieks paspieda viņam ķepu,
samīloja un devās uz mežu staigāt ar suni.

Vienā no pastaigām pretī abiem draugiem skrēja agresīvs suns.
Džumšuts sāka skaļi riet un neļāva tuvojties savam saimniekam.

Beigās kaimiņš, kam piederēja niknais suns, nomierināja savu suni Adolfu un pastāstīja, ka nenosekoja savam sunim, jo sēnes lasīja. Tajā vakarā viss beidzās labi un visi pasmējās, arī suņi «Woff, woff!».

Saimnieks ne velti mācīja Džumšutam komandas, pēc neilga laika viņš sāka strādāt policijā, vēl pēc brīža viņš jau bija «Majors Igors Koroļovs». Suni arī ņēma uz darbu. Suns labi pildīja savu pienākumu, pēc ožas atrada pēdas.

Suns kļuva par cilvēka tuvāko un labāko draugu, neskatoties uz to, ka Igors, dzīvojot pilsētā, iepazinās ar vairākiem draugiem.

TELEVIZORS GLEZNA

Kas ir redzams šajā attēlā?

Lielākā daļa atbildēs: «Glezna».

Daži pateiks, ka tā ir Guntas Bites glezna «Būt brīvai».

Daži vispār nevarēs saskatīt to. Tajā laikā, kad šī bilde tika uzņemta, manā galvā bija domas nevis par mākslu, bet par «Samsung the frame» televizoru.

Sākumā es centos pārstāt domāt par to, «kādi televizori, tagad esmu izstādē, nevis Samsunga šourūmā», bet pēc tam, nedaudz iedziļinoties gleznā un dzejolī, sapratu, ka šiem darbiem un televizoram ir daudz kopīgā.

«Būt brīvai» — tāds ir šī mākslas darba nosaukums. Cik esmu sapratis, tas paskaidro to, ka sieviete, kura varētu būt pati Gunta Bite, grib atbrīvoties no darbiem un atpūsties pludmalē. Māksliniekiem ir vajadzīga atpūta. Arī «the frame» televizora lietotājiem ir brīvība. Pirmkārt, pielāgošanā, jo tam var mainīt rāmjus, gleznu, kas tiks rādīta gaidīšanas režīmā, un daudz ko citu. Brīvs šīs brīnumainās ierīces lietotājs būs arī no vadu mudžekļa, jo no «the frame» digitālās gleznas rāpsies ārā tikai viens grūti saredzams vads.

«Paslēp mani» ir nosaukums dzejolim, kas atrodas tieši blakus šai gleznai. Nezinu, kā citiem, bet man, lasot šo dzejoli, bija sajūta, ka uzgleznotā sieviete tiešām grib no kaut kā noslēpties. «Samsung the frame» arī mēģina noslēpties, bet tas slēpj nevis klātbūtni, bet to, ka tas ir televizors, nevis slavena vai ne ļoti slavena mākslinieka glezna.

Lūk, šādas mākslu baudīt traucējošas domas kļuva par daiļdarba ideju. Tomēr labi, ka šīs domas parādījās tieši laikā un nepazuda, citādi labākajā gadījumā, būtu uzrakstījis kaut ko citu, sliktākajā gadījumā, vispār nezinātu ko rakstīt un nopelnītu negatīvu vērtējumu. Ja klases biedri un skolotāja labi novērtēs šo darbu, tad iespējams, ka tas tiks sūtīts arī uz «Samsung Latvia». Un, brīnumi notiek, tas var kļūt par iemeslu tam, ka Guntas Bites gleznas tiek ieliktas «artstore» mākslas galerijā, un šādu televizoru lietotāji tās varēs izbaudīt.

PILNMĒNESS MEŽS

Alise skrēja caur tumšajiem kokiem. Viņa nezināja, kur atrodas un kurp dodas, taču zina, ka neļaus saviem vecākiem sevi atrast un ieslēgt psihiatriskajā slimnīcā. Alise nav traka, bet neviens viņai netic un neticēs. Labāk būs, ja viņa aizies, aizies un nekad neatgriezīsies. Alise skrēja, kamēr bija bez elpas un nespēja vairs paskriet.

Viņa apsēdās kādā ēnainā zāles laukumīnā zem lielas egles, ļaujot savam mazajam augumam nozust zem egles ēnām. Viņa atglauda savus garos tumšos matus no savas sejas, kas mēnessgaismā izskatījās krīta bāla, un paskatījās augšup. Starp koku galotnēm bija redzams spožs pilnmēness, kas deva mežam naksnīgu un nedaudz biedējošu gaismu.

Pavērusies apkārt, Alise beidzot saprata, kur atrodas. «Pilnmēness mežs!» Alise nodomāja, aplūkojot apkārt stāvošos kalnus un garos kokus. Ne velti šo sauca par Pilnmēness mežu. Tas pilnmēnesī izskatījās tik vareni! Pilsētā par mežu kļīst visdažādākie nostāsti. Visbiežāk dzirdētais ir par pilnmēnesī dzirdamo neparasto gaudošanu norā, ka šajā mežā dzīvo neparasti, ļauni un plēsīgi vilki. Neviens no pilsētas iedzīvotājiem mežā nesper ne soli. Pat dienas laikā pilsētnieki mežam iet ar likumu. Alise vienmēr šo mežu ir apbrīnojusi, taču nekad tajā neuzdrošinājās iet. Vecāmāte tika viņai stāstījusi par to. Šis mežs esot bijusi vienīgā vieta, kur viņa jutusies kā mājās. Alise bija vienīgā, kura dzirdēja šos stāstus. Ak, kā viņai pietrūka vecmāmiņas. Alisei vecmāmiņa bija vienīgais cilvēks, kas viņai ticēja. Vienīgā, kas

zināja, ka Alise nav traka, bet gan īpaša, īpaša ar savām burvju spējām.

Jau kopš Alise bija maza meitene, viņa spēja darīt savādas lietas. Viņa varēja kustināt objektus un sasaldēt ūdeni ledū, varēja just apkārtējo cilvēku emocijas un domas. Vecāki viņai aizliedza par to runāt, kādam par to stāstīt. Ar laiku ģimene no viņas novērsās, māsas baidījās, bet vecāki nekādi nespēja pieņemt viņas spējas.

Alises vecmāmiņa vienmēr bija viņai blakus. Vecmāmiņa arī bija ragana un spēja burties, viņa sacīja, ka Alises spējas ir trīs reizes spēcīgākas un vēl pieņemsies spēkā.

Alisei augot, arī spējas auga līdz ar viņu. Vecmāmiņa centās iemācīt visu, ko viņa zina. Un Alise spēja kontrolēt savas spējas. Viss mainījās, kad vecmāmiņa nomira. Alise palika viena ar ģimeni, kura uzskatīja viņu par traku. Alise nekad neteica, kad sāka redzēt vīzijas. Tas sākās pamazām. Viņa varēja precīzi noteikt laika apstākļus un dažādus notikumus, zināja lietas, kuras neviens cits nevarēja iedomāties. Alise nevienam neko neteica, līdz ieraudzīja to.

Tas bija kāds nezināms spēks, tas tuvojās pilsētai. Pilsēta ir briesmās, un Alise zināja to, redzēja. Tas ir kaut kas pārdabisks — mērķis ir iznīcināt pilsētu, un nu jau ir par vēlu, lai to apturētu. Alisei to vajadzēja izstāstīt vecākiem, lai viņi darītu kaut ko pilsētas labā.

Meitene visu izstāstīja mātei, un pirmo reizi māte klusēja. Parasti viņa nekad neklusēja. Šoreiz, nesakot ne vārda, māte izgāja no istabas.

Vakarā Alise dzirdēja vecāku sarunu kabinetā.

«Viņas spējas iet ārpus rāmjiem. Tā to nevar atstāt!» Teica Alises tēvs.

«Viņa kļūst bīstama mums visiem!» Piekrita māte. «Es jau sazvanīju dakteri Emmu. Viņa rīt aizvedīs Alisi projām.»

Alises tēvs dusmīgā balsī atbildēja: «Mēs nedrīkstam pieļaut, ka viņa savus redzējumus izstāsta visai pilsētai. Ko par mums padomās!»

Alise tālāk vairs neklausījās. Nevienam neredzot, viņa mugursumā ielika dažas lietas, un skrēja projām no mājām. Viņa nepieļaus,

ka viņu aizved! Alise atradīs veidu, kā palīdzēt pilsētai. Somā bija tikai nedaudz ēdiena, ūdens pudele, dienasgrāmata un vecāsmātes dāvinātais rotaļu lācītis. Vēl arī kaklā uzkārts vecmāmiņas lazurīta amulets.

Sēžot zem koka Pilnmēness mežā, Alise nevēlējās domāt par to, ko viņa darīs tālāk. Skaidrs bija tikai tas, ka te viņu neviens nemeklēs.

Alisei aiz muguras nočaukstēja lapas. Viņa strauji pagriezās un sastapās aci pret aci ar lielu melnu vilku. Tā acis atspīdēja mēness gaismā, padarot šo sastapšanos vēl baigāku. Tas noteikti nebija parasts vilks. Tas bija daudz lielāks, un kaut kas vēl likās citādāks. Pēkšņi Alise saprata — šim vilkam ir cilvēka prāts! Dzīvnieku prātus meitene nespēja lasīt. Bet vilks bija pārsteigts par Alises drosmi un apņēmību, jo nesaprata, kāpēc viņa šeit atrodas.

«Vilkatis,» Alise klusi noteica. «Es varu lasīt tavu prātu, un, ja gribi, varu atbildēt uz jebkuru jautājumu. Ja vien tu man neuzbruksi.»

Melnais vilks dusmīgi atieza zobus un klausījās.

Meitene stāstīja vilkam par savu prātu, savām spējām, par ģimeni un launo spēku, kas tuvojas pilsētai. Viņa bija pārsteigta, ka arī vilks jūt tā tuvošanos, bet nezina, kas tas ir. Alise uzzināja, ka lielo, melno vilku sauc Džeimss, viņš dzīvo šajā mežā kopā ar trim brāļiem. Viņi visi ir noburti cilvēki, un ar savu gaudošānu cenšas sargāt pilsētu no vampīriem un citiem radījumiem. Kad Džeimss bija pabeidzis savu stāstu, viņi izdzirdēja tālu gaudošānu, izklausījās pēc vairākiem vilkiem.

«Man šķiet, ka tie ir mani brāļi.» Tā bija pēdējā doma, ko Alise dzirdēja, pirms melnais vilks pazuda starp kokiem. Viņa piecēlās, paņēma savu mugursomu un sāk iet, bet nezināja — kur. Alise vēlējās atrast vietu, kur beidzot palikt.

Drīz meitene nonāca pie kādas upes. Tās pašā krastā gandrīz neredzama bija kāda ala. Tā bija neliela un šaura. Alise nolēma tur palikt.

«Te noteikti būs drošāk nekā zem tās egles,» Alise nodomāja un apsēdās alas tālākajā stūrī. Viņa apķēra mugursomu un vēroja upi. Drīz vien Alise nespēja pārvarēt miegu. Lēnām aizmiegot, Alise domā-

ja par melno vilku. Cik savādi — viņa nekad nebija redzējusi vilku ar spilgti zilām acīm.

Alise ātri aizlika roku priekšā acīm. Saules gaisma bija vienkārši žilbinoša un negaidīta. Viņa pagrieza galvu uz otru pusi un atvēra acis. Meitene vēl joprojām atradās alā. Viņa palūkojās laukā.

«Nav droši gulēt ārā meža vidū,» teica zema balss.

Alise satrūkās un uzreiz pagriezās uzrunātāja pusi. Tur stāvēja jauns puisis. Spilgtajā saulē viņa mati mirdzēja zelta krāsā, bet acis viņa atpazina.

«Džeimss, kā tu mani atradi?»

Viņš apsēdās Alisei pretī un teica: «Brīnums, ka tu mani pazini... Es sekoju tavai smaržai.»

«Tu izskaties labāk nekā vilka veidolā,» Alise bija pilnībā pamo-
dusies.

Džeimss pasmaidīja: «Sen neko tādu nebiju dzirdējis, bet ja mēs runājam par vilkiem, tad es parādīju tevi saviem brāļiem. Viņi grib tevi satikt.»

Alise devās līdz Džeimsam. Viņa māja bija lielāka nekā Alise bija gaidījusi. Visi kopā nolēma apvienot spēkus un aizsargāt pilsētu. Brāļi ļāva meitenei padzīvot pie viņiem un solīja aizsargāt, ja gadījumā kāds viņu šeit meklētu.

Alise nekad nebija jutusies laimīgāka — te bija viņas draugi, te viņu saprata, mīlēja un pieņēma tādu, kāda viņa bija.

Skolēns, 12. klase

AIZBĒGŠANA

Persona, nomākta savās bēdās un sliktās domās, izolējas no pārējiem, bailēs tikt sāpinātai vēl vairāk. Šajā bēdu dominējošā pasaulē plosās arī indivīda dusmas un nožēla par pagātni un tagadni. Šis cilvēks ārpusē izlaiž tikai dusmas un skābumu, bet zem visa tā slēpjas tikai ciešanas un sāpes.

Norādītajai personai jāsamierinās ar savām negatīvajām emocijām un jāiet tālāk dzīvē mēģinot aizmirst pagātni un vienkārši mācīties no tās. Anonīmajai būtnei gleznā arī ir sava loma. Es to redzu kā citu cilvēku, kas lēnām tuvojas personai, kura izmisumā netiek galā ar sirdssāpēm. Mums katram vajag šo būtni, kas palīdzēs tikt galā ar sāpēm. Pēc visām ciešanām attēlotā persona ieraudzīs, ka lielākā daļa bēdu mums palīdz dzīvē tikt tālāk. Ne vienmēr mēs varam tikt galā ar savām problēmām vieni, dažreiz vajag atbalstu no kāda cita. Mēness gleznā, manuprāt, simbolizē atmodu, atmodu šai neno- teiktajai personai.

Mani glezna piesaistīja tāpēc, ka tajā attēlotas daudz sastopamas, bet neizskaidrojamas emocijas un sajūtas. Man glezna šķiet pazīstama, noteikti — arī jums!

DRAUGS, KURŠ NENODOS

Šī melnā būtne! Nesaprotu, ko izdarīju ne tā, lai ciestu šādas ciešanas. Kopš brīža, kad tā parādījās manā dzīvē, viss mainījās. Taranējot visā, ko es zinu, kas likās lielisks, lika man aizdomāties un mainīt savus uzskatus. Es šeit senāk strādāju kā apsargs un uzraugs. Mans galvenais uz-

devums bija aizsargāt un uzraudzīt šeit strādājošos. Un vienīgais, kas varēja man norādīt un pavēlēt, bija šīs vietas saimnieks, lai gan es viņu saucu par *gludo g*.

Nopietni, nesaprotu, ko es izdarīju ne tā, lai *gludais g* pieliktu man palīgu. Viss būtu labi, ja melnais nezvērs vien tik staigātu un darītu savus pienākumus. Es nesūdzos, jo nekad tā nedaru, bet kāpēc viņš dzīvo vienā mājā ar mani un saimnieku, jo pat šeit ilgi dzīvojošie ragainie strādnieki, nedzīvo ar mums, bet šis gan.

Pats kaitinošākais ir tas, ka viņš guļ daudz lielākā un, man šķiet, mīkstākā vietā nekā es un kad ēd, apēd 3 reiz vairāk nekā es. Nesaprotu, ar ko viņš ir tik īpašs. Protams, varētu domāt, ja viņš ir tik nekaunīgs un kaitinošs, kāpēc es neesmu jau sen sadevis, šeit arī rodas tā nelielā problēma, ka viņš ir lielāks jeb resnāks, tāpēc viņš ir stiprs, lai gan, ja viņš būtu tikpat liels kā es, es jau sen būtu parādījis, kurš šeit ir galvenais.

Man bija radusies ideja sarunāt ar *gludo g*, lai to resnīti tomēr atlaiž, tomēr nekas līdz galam neizdevās. Parasti kaut ko ar *gludo g* var sarunāt vakaros, kad visi darbi ir beigušies, un viņš iet dzert savu vakara dzērienu, un es savējo, ak jā, nesaprotu, kā var garšot tā

savādā zāļu tēja, bet laikam *gludajam g* garšo, protams, es dzeru garšīgāko dzērienu jeb pienu.

Aaaaaaaa, piens! Ups, aizdomājos, kur es paliku, ak, jā, centieni pierunāt, lai to lempi aizsūta kaut kur tālāk, izgāzās. Uhhhhhhh! Vienā vakarā pēc kārtējās neizdevušās sarunas, laikam 46., es nedaudz aizkaitināts izgāju paelpot svaigu gaisu ārā, varēja jau manīt, kā mēness aizvieto sauli, un visas būtnes iet gulēt. Es izdomāju apiet un apskatīties, vai viss kārtībā, lai gan parasti es tā daru daudz agrāk, bet šodien es jutos dusmu pilns. Kādu laiku staigājot un ejot atpakaļ no celtnes, kurā dzīvo izspūrušie strādnieki, es ieraudzīju to. Tur stāvēja savāda izskata būtne, kura skatās tieši virsū man. Es pirmo reizi redzēju šo radījumu šeit, man palika bail. Šī rudā būtne sāka lēnām tuvoties man ar šausminošu skatienu, un es sāku mukt prom, jo tā bija divreiz lielāka par mani. Tā kā šī būtne stāvēja tieši starp mani un mājām, es skrēju uz otru pusi atpakaļ uz māju, kur dzīvo tie izspūrušie strādnieki. Lai gan es neskatījos, vai tā sāka skriet man pakaļ, es jutu, ka tā ir tieši aiz manis. Aizskrienot līdz laukumam, es gribēju kaut kur paslēpties vai uzrāpties, bet sapratu, ka šeit nav ne viena, ne otra. Tomēr es pamanīju, ka, labi ieskrienoties, es varētu uzrāpties uz tuvākās celtnes, kurā dzīvo izspūrušie strādnieki. Tomēr, kad palecos un centos iekerties sienā, es sapratu, ka tās mājas sienas ir pārāk gludas, un novēlos atpakaļ kā kaut kāds akmens. Un tur tā bija — tā rižā būtne dažu sekunžu attālumā. Es sapratu, ka neizdosies aizmukt, tādēļ aizvēru acis. Tomēr, kad atvēru acis, ieraudzīju viņu tur stāvam — to būtni, kura uzmanīgi skatījās uz mani. Nesaprotu, kas man iepriekš liedza iepazīties tuvāk ar viņu, varbūt mans ego vai arī biju izdzēris sliktu pienu, grūti spriest. Kā arī man grūti saprast, kas darās tajā suņa galvā, kā nekā neesmu suns vai cilvēks.

KAD SAULE JŪRĀ MAZGĀJAS

Ir vēls vakars. Saule laižas uzrietu. Pie debesīm sāk mirdzēt zvaigznes. Visapkārt valda klusums un miers, dzirdama vienīgi jūras šalkoņa.

Šajā vēlajā, tomēr siltajā vakara stundā, kāda meitene nolēma doties uz jūru. Viņa nokāpa pa kāpnēm un apsēdās pašā jūras krastā. Meitene pavērs zilajās, skaidrajās debesīs, vēroja saulrietu, dzidro, skatījās uz dzidro, šalcošo jūru. Visapkārt nebija nevienas dzīvas dvēseles. Meitene sēdēja pilnīgi viena, viņu nomierināja jūras šalkoņa. Viņa aizvēra acis un iegrīma dziļās pārdomās...

Kad meitene atvēra acis, skatam pavērs brīnumaini skaists saullēkts. Pie jūras, iegrimusi dziļās pārdomās, viņa bija pavadījusi visu nakti.

«Laiks paskrēja vēja spārniem!» Viņa domāja.

Pēc pavadītās nakts pie jūras, meitene jutās neparasti moža un enerģijas pilna, gatava ļauties jaunās dienas skrējienam...

Sen, kādus 15 gadus atpakaļ, dzīvoja kāds jauns cilvēks, kuru interesēja daba.

Viņš bija apceļojis daudzas vietas, piemēram, Austrālijas tuksnešus un Brazīlijas lietus mežus. Bet šoreiz jaunais cilvēks gribēja apceļot Islandi.

Viņš devās turp un sāka ceļu starp kalniem, cauri aizām, bet kādā līdzenumā zem kājām viņš sajuta ceļu.

Viņš gāja arī pa dzīvnieku iemītām takām, kur neviens cilvēks vēl nebija gājis.

Kādā rītā viņš sasniedza skaistu ieleju, kur auga ziedi, gaiss smaržoja — svaigs gaiss. Cilvēks apgūlās un aizmiga.

...viņš pamodās savā mājā un saprata, ka tas bija sapnis.

MĪLESTĪBAS NOSPIEDUMS

Ir vakars, saule riet
Un saules gaisma atspīd gaišā ūdenī
Ir sajūta, ka viss šis notiek dziļā rudenī
Bet šobrīd ir jau siltās maija beigas.

Rokās bērnu turot, māte stāv pie ezera
Dzeltenbrūnas nokrāsas plūst debesīs un ezerā
Bezgalīga mīlestība starp bērnu un māti
Liek šo brīdi baudīt, kopā vērot saules rietu.

Lapu šalkoņa un tālās upes klusā straume
Liek aizmirst par šīs dzīves lielākajām sāpēm
Šeit apkārt valda miers, un nekas vairāk
Vien mīlestība, saticība un nakts, lēnām nākošā.

Janvāris

Pr	Ot	Tr	Ce	Pk	Se	Sv
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Februāris

Pr	Ot	Tr	Ce	Pk	Se	Sv
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28					

Marts

Pr	Ot	Tr	Ce	Pk	Se	Sv
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Aprīlis

Pr	Ot	Tr	Ce	Pk	Se	Sv
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Maijs

Pr	Ot	Tr	Ce	Pk	Se	Sv
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Jūnijs

Pr	Ot	Tr	Ce	Pk	Se	Sv
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Jūlijs

Pr	Ot	Tr	Ce	Pk	Se	Sv
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Augusts

Pr	Ot	Tr	Ce	Pk	Se	Sv
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Septembris

Pr	Ot	Tr	Ce	Pk	Se	Sv
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Oktobris

Pr	Ot	Tr	Ce	Pk	Se	Sv
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Novembris

Pr	Ot	Tr	Ce	Pk	Se	Sv
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Decembris

Pr	Ot	Tr	Ce	Pk	Se	Sv
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

BAZŪNE

BIBLIOTĒKA PIEDĀVĀ GRĀMATAS:

❖ PARASTAJĀ DRUKĀ

Bibliotēkā ir plašs klāsts ar grāmatām parastajā drukā visām vecuma grupām un interesēm.

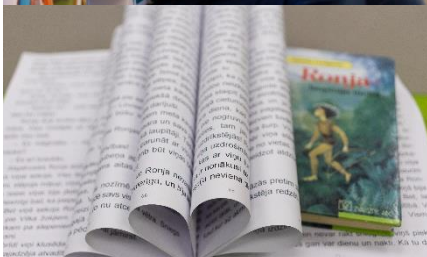
❖ AUDIO FORMĀTĀ

Audiogrāmatas var pasūtīt pa tālruni 67514513, e-pastu valda.sproge@neredzigobiblioteka.lv vai, apmeklējot bibliotēku sev izdevīgā vietā. Par saņemšanas vietu var izmantot arī jebkuru citu publisku bibliotēku. Tās var lejupielādēt arī Bibliotēkas Audiogrāmatu Lejupielādes Servisa sistēmā BALSS.

❖ PALIELINĀTĀ DRUKĀ

Bibliotēkā ir plašs krājums ar grāmatām palielinātā drukā.

❖ BRAILA RAKSTĀ

Grāmatu Braila (neredzīgo) rakstā krājumā ir daiļliteratūra, t.sk., bērnu literatūra, biogrāfijas, uzzīņas literatūra un dzeja. Krājumā ir arī taktilās grāmatas un grāmatas ar taktilajām ilustrācijām.

❖ VIEGLAJĀ VALODĀ

(grāmatas izsniedzam visiems lasītājiem bez ierobežojumiem)

Grāmatu vieglajā valodā krājumā ir gan iepirktais, gan pašu tulkotās grāmatas.

